

Om du behöver tandvård

Försäkringskassan

Om socialförsäkringen

Socialförsäkringen är en viktig del av det svenska trygghets-systemet. Den svenska socialförsäkringen gäller för alla som bor eller arbetar i Sverige. Den ger ekonomiskt skydd för familjer och barn, för personer med funktionsnedsättning samt vid sjukdom, arbetsskada och ålderdom. Genom Sveriges medlemskap i EU kan du dessutom ha rätt till socialförsäkringsförmåner i andra EU-länder.

Välkommen till Försäkringskassan

Den här broschyren tar kortfattat upp vilka förmåner som finns från socialförsäkringen när det gäller tandvård. Bland annat kan du läsa om det allmänna tandvårdsbidraget, högkostnadsskyddet och om vilken information du har rätt att få från din tandläkare.

Vill du veta mer?

Mer detaljerad information om specifika bidrag och förmåner finns att läsa och skriva ut som faktablad på www.forsakringskassan.se. Har du inte tillgång till Internet kan du alltid kontakta Försäkringskassan.

Det här gäller alltid

För att kunna få ersättning från Försäkringskassan måste du uppfylla vissa krav. När du ansöker om ersättning ska du därför lämna uppgifter till Försäkringskassan som i sin tur bedömer och beslutar om du har rätt till ersättningen eller inte. Om det behövs kan vi också komplettera dina uppgifter med information från till exempel andra myndigheter och din arbetsgivar

Innehåll

1

Tandvårdsstödet

Sid 5

Tandvårdsbidrag	5
Abonnemangstandvård	6
Högekostnadsskydd	6
Hos tandläkaren	10
Prisjämförelsetjänst på internet	11
Tandvård genom landstinget	12
Missnöjd med tandvården	12
Övergångsregler	12

2

Faktablad

Sid 13

Faktablad	13
-----------	----

Tandvårdsstödet

1

Alla som bor i Sverige omfattas av ett tandvårdsstöd från och med det år man fyller 20. För barn och ungdomar som är yngre än så är tandvården helt gratis.

Tandvårdsstödet har två delar. Dels ett tandvårdsbidrag som i första hand är tänkt att användas för undersökningar och förebyggande vård, dels ett högkostnadsskydd.

Tandvårdsbidrag

Ditt tandvårdsbidrag finns som ett tillgodohavande hos Försäkringskassan. Pengarna betalas ut till tandläkaren eller tandhygienisten* som behandlat dig. Du behöver alltså inte ansöka om bidraget med någon blankett, utan säger till hos tandläkaren att du vill använda ditt tandvårdsbidrag för att betala en del av kostnaden för behandlingen. Du måste använda hela bidraget vid ett tillfälle.

Du får ett nytt tandvårdsbidrag den 1 juli varje år. Det går att spara bidraget från ett år till ett annat och använda två bidrag under ett år, samtidigt eller vid två olika tillfällen. Men du kan aldrig ha mer än två bidrag samtidigt. Har du två bidrag den 1 juli ett år försvinner ett av dem och ersätts med ett nytt.

---

* I resten av texten skriver vi bara tandläkare. Men reglerna för tandvårdsbidraget och högkostnadsskyddet gäller i allmänhet även för behandlingar hos tandhygienister.

Hur mycket du får i tandvårdsbidrag beror på hur gammal du är:

- Till och med det år som du fyller 29 är bidraget 300 kronor per år.
- Från och med det år du fyller 30 och till och med det år du fyller 74 är bidraget 150 kronor per år.
- Från och med det år du fyller 75 är bidraget 300 kronor per år.

Även om tandvårdsbidraget i första hand är tänkt att användas vid undersökningar och förebyggande behandling får du också använda det för andra åtgärder. Men det finns viss tandvård som du inte kan få bidrag för. Det gäller kosmetisk behandling, som till exempel tandblekning.

Abonnemangstandvård

Abonnemangstandvård innebär att du ingår ett avtal med din tandläkare om att få tandvård till ett fast pris under tre år. Du kan använda tandvårdsbidraget som en delbetalning för ett avtal om abonnemangstandvård.

Ett avtal om abonnemangstandvård ska omfatta

- undersökningar och utredningar
- hälsofrämjande insatser, till exempel borttagning av tandsten
- behandling av sjukdoms- och smärttillstånd
- reparativ vård, det vill säga lagning av hål och insättande av kronor.

Abonnemangstandvård kan inte ingå i högkostnadsskyddet.

Högkostnadsskydd

I tandvårdsstödet finns också ett högkostnadsskydd som innebär att du vid större behandlingar bara behöver betala en del av kostnaden själv. Försäkringskassan betalar ersättning för resten av kostnaderna direkt till din tandläkare.

Ersättningen beräknas utifrån ett referenspris

För varje tandvårdsåtgärd som ingår i högkostnadsskyddet finns ett referenspris som ersättningen i högkostnadsskyddet beräknas utifrån. I referenspriset ingår också kostnader för material.

Tandläkarna är inte bundna av referenspriset. De kan välja att ta ut ett pris som är högre eller lägre. Om din tandläkare tar ut ett högre pris än referenspriset för en åtgärd betalar Försäkringskassan ändå bara ut ersättning som motsvarar referenspriset. Om tandläkaren tar ut ett lägre pris beräknas ersättningen däremot inte efter referenspriset, utan efter det pris som du faktiskt betalar.

Hur fungerar högkostnadsskyddet?

Du står själv för tandvårdskostnader som har ett referenspris på upp till 3 000 kronor. Sedan får du ersättning för

- 50 procent av kostnader med ett referenspris mellan 3 000 och 15 000 kronor
- 85 procent av kostnader med ett referenspris som överstiger 15 000 kronor.

Exempel

Kostnaden för en behandling är 20 000 kronor.

Tandläkaren tar ut samma pris som referenspriset.

Du betalar först 3 000 kronor

För kostnader mellan 3 000 och 15 000 får du 50 % i ersättning och betalar 50 % själv 6 000 kronor

För kostnader som överstiger 15 000 får du 85 % i ersättning och betalar 15 % själv 750 kronor

Din hela kostnad 9 750 kronor

Om tandläkaren skulle ha tagit ut ett högre pris än referenspriset för någon åtgärd som ingick i behandlingen hade din kostnad blivit högre.

Högekostnadsskyddet beräknas per år

Högekostnadsskyddet börjar gälla när en åtgärd som ingår i skyddet blir klar. Efter det räknas alla åtgärder som du får gjorda under de följande tolv månaderna in i högekostnadsskyddet.

Du kan själv bestämma att en ny ersättningsperiod ska börja innan den tidigare har löpt ut. Det kan vara fördelaktigt när du står inför en större behandling. Genom att få in flera åtgärder under en och samma ersättningsperiod kan du komma upp i referenspriser över 15 000 kronor och därmed få högre ersättning för den överskjutande delen.

Hos tandläkaren

Prislista

Din tandläkare måste ha en prislista med både pris och referenspris för olika åtgärder. Det ska framgå tydligt av prislistan om tandläkaren tar ut ett högre pris än referenspriset, så att du är medveten om att din ersättning beräknas efter en lägre kostnad än den du faktiskt betalar. I prislistan ska det också stå om tandläkaren erbjuder dig någon form av garanti för utförda behandlingar.

Information om material

Du har rätt till skriftlig information från din tandläkare om vilka material som används för din behandling.

Prisuppgift och behandlingsplan

Om du ska behandlas vid mer än ett tillfälle är tandläkaren skyldig att ge dig en skriftlig preliminär prisuppgift som täcker hela behandlingen. Vid mer omfattande behandlingar har du rätt till en skriftlig behandlingsplan. För att en behandling ska räknas som omfattande måste den innehålla protetiska eller tandreglerande åtgärder.

I behandlingsplanen ska finnas uppgift om:

- diagnosen som tandläkaren har ställt
- den behandling som tandläkaren föreslår och varför
- eventuellt förslag till alternativa behandlingar
- behandlingen kan ge rätt till ersättning
- pris och referenspris för åtgärderna.

Behandlingsplanen ska vara skriven på ett sådant sätt att du förstår vad som står i den.

Kvitto

Du har rätt att få ett kvitto. På kvittot ska stå vad varje åtgärd kostar och vad den har för referenspris, så att du lätt kan jämföra. Det ska också stå om du har fått ersättning för en del av kostnaderna från högkostnadsskyddet. Om behandlingen har omfattat tandtekniskt arbete ska du tillsammans med kvittot få en kopia av det underlag som tandläkaren har fått från det tandtekniska laboratoriet. Kostnaden för det tandtekniska arbetet ska stå på underlaget.

Undersökningsprotokoll

Efter varje undersökning ska du få ett protokoll av tandläkaren direkt efter undersökningen. Med undersökning menas undersökningar och utredningar som omfattar en allmän bedömning av dina tänder. Det gäller alltså inte vid undersökning av enstaka tänder eller ett enstaka problem, till exempel vid akutbesök.

Undersökningsprotokollet ska innehålla

- allmän information om din tandhälsa
- råd om hur du ska sköta dina tänder
- diagnos för tänder som behöver behandlas.

Prisjämförelsetjänst på internet

En prisjämförelsetjänst som ska göra det lättare att jämföra priser mellan olika tandläkare kommer under 2009. I tjänsten ska du kunna hitta prisuppgifter för de flesta typer av tandvårdsåtgärder som täcks av tandvårdsstödet.

Tandvård genom landstinget

Tandvård som landstinget ansvarar för ingår inte i högkostnadsskyddet för tandvård. Det gäller tandvård som du får på sjukhus och tandvård som ingår i en sjukdomsbehandling, till exempel om du måste vara fri från en infektion i munnen inför en operation. För sådan tandvård betalar du landstingets vanliga patientavgift.

Missnöjd med tandvården

Är du inte nöjd med den tandvård som du fått eller det pris du fått betala ska du i första hand vända dig till den som har utfört vården. Om ni inte kan komma överens kan du gå vidare med dina klagomål. Gäller det folktandvården kan du vända dig till landstingets patientnämnd (kan även kallas förtroendenämnd). Gäller det privat tandvård kan du vända dig till Privattandläkarnas förtroendenämnd. Observera att inte alla privata tandläkare är anslutna till Privattandläkarna.

Om du anser dig felbehandlad kan du vända dig till HSAN, Hälso- och sjukvårdens ansvarsnämnd, www.hsan.se.

Övergångsregler

Om du har påbörjat åtgärder före den 1 juli 2008 gäller inte tandvårdsstödet, utan du får ersättning enligt de regler som fanns tidigare. Det gäller även avtal om abonnemangstandvård.

Har din tandläkare lämnat in en förhandsprövning före den 1 juli 2008 kan du välja om du vill ha ersättning enligt de gamla eller nya reglerna, förutsatt att inga åtgärder har påbörjats före det datumet.

Faktablad

Här följer en lista med hänvisning till faktablad som ger fördjupad information. Faktabladen finns på vår webbplats www.forsakringskassan.se. Har du inte tillgång till Internet kan du alltid vända dig till Försäkringskassan för hjälp.

- **Abonnemangstandvård**
- **Det allmänna tandvårdsbidraget**
- **Högekostnadsskydd för tandvård**
- **Tandläkarens ansvar gentemot dig som patient**

Skyldigheter

Anmäl förändringar till Försäkringskassan

Du är alltid skyldig att anmäla ändrade förhållanden som har betydelse för rätten till ersättning.

Vad händer om du får för hög ersättning?

Om du får en ersättning som du inte har rätt till, blir du normalt skyldig att betala tillbaka pengarna. Det gäller även om det inte är ditt fel att du fått ersättningen.

Försäkringskassan polisanmäler misstänkt brott

Att medvetet lämna felaktiga uppgifter eller låta bli att anmäla förändringar som kan påverka rätten till ersättning kan vara brottsligt. Försäkringskassan polisanmäler alla misstänkta bidragsbrott.

Mer information

Den här broschyren ger endast övergripande information och ska inte betraktas som lagtext i ämnet.

På **www.forsakringskassan.se** finns mer information om socialförsäkringen och även fördjupad information i faktablad om enskilda ärendeslag.

Broschyren finns även i lättläst version och som ljudfil på vår webbplats. Vill du ha broschyren på talkasset eller punktskrift kan du beställa den från Inläsningstjänst AB, telefon 08-556 115 64.

Myndighetsguiden

Här har vi samlat adresser till några andra myndigheters webbplatser.

Har du frågor om skatt kan du gå in på **www.skatteverket.se**. TLV, Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket **www.tlv.se** beslutar bland annat om vilken tandvård som ska subventioneras samt referenspriser för olika tandvårdsåtgärder.

Any questions? Please contact our Customer Service Center 0771-524 524.